

U SRBIJI 76 OPŠTINA IMA SAVETE ZA LOKALNU BEZBEDNOST

18. decembar 2014.

(euractiv.rs) - Decentralizacija lokalne bezbednosti, koja znači da za bezbednost nisu zaduženi samo policija i tužilaštvo, već i lokalne zajednice, značajna je za bolju bezbednost građana, poručeno je sa skupa u Beogradu o lokalnoj bezbednosti. Delovanje lokalnih saveta za bezbednost, koje ima gotovo polovina opština u Srbiji, ocenjeno je pozitivno ali je ukazano i na prepreke za osnivanje saveta u nekim sredinama. Učesnici skupa slažu se da osnivanje saveta ne treba da bude regulisano zakonom i ističu da postojeći okvir pruža prostor za njihovo formiranje. Ukazano je i na rodnu dimenziju bezbednosti lokalnih zajednica, s obzirom na drugačije vrste pretnji po bezbednost muškaraca i žena.

Procenjuje se da u Srbiji 76 opština i gradova ima lokalne savete za bezbednost, što je 45% ukupnog broja opština, i manje je nego 2007. kada je, prema podacima MUP, u 90 od 170 opština postojalo savetodavno telo zaduženo za unapređenje bezbednosti.

Istraživanje Beogradskog centra za bezbednosnu politiku (BCBP) predstavljeno 18. decembra na okruglom stolu "Lokalna bezbednost u Srbiji: prepreke i mogućnosti" pokazalo je da postoji nerazumevanje između policije i lokalnih samouprava o lokalnim savetima za bezbednost. Naime, kako je rekao istraživač BCBP Saša Djorđević, u policiji se "plaše" decentralizacije policije a lokalne samouprave su istovremeno zadovoljne informacijama o stanju bezbednosti koje dobijaju od policije.

Takođe policija i lokalne samouprave često smatraju da saradnja za bolju bezbednost zavisi od ličnih odnosa - odnosa gradonačelnika i načelnika policije, naveo je Djorđević.

On je dodao da se ne analizira stanje bezbednosti na lokalnu i da istraživanje BCBP pokazuje da više od polovine opština nije uradilo analizu stanja bezbednosti dok 33% jeste, ali je kvalitet tih analiza ponekad upitan.

Istovremeno je istraživanje BCBP pokazalo da je u opštinama koje imaju savete za bezbednost saradnja sa policijom bolja nego u onima koje ih nemaju.

U radu lokalnih saveta za bezbednost, a s obzirom na raznovrsne probleme bezbednosti koje muče građane, učestvuju policija, ustanove socijalne zaštite, zdravstva i obrazovanja, pravosuđe, ponegde i javna preduzeća, uglavnom ona koja pružaju komunalne usluge.

Istraživač BCBP takođe smatra da lokalne samouprave ne treba obavezivati da formiraju savete za lokalnu bezbednost.

Djorđević je govoreći o značaju bezbednosti na lokalnu rekao i da je predlogom budžeta za 2015. za Ministarstvo unutrašnjih poslova (MUP) Srbije predviđeno ukupno 63,7 milijardi dinara od čega 34,9 milijardi za funkcionisanje policijskih uprava i stanica u Srbiji.

On je podsetio da je koncept policije u lokalnoj zajednici u Srbiji započeo 2002. ali da u to vreme nije bilo dovoljne podrške da projekat uspe. Kako je objasnio, "prevencija kriminala nije dovoljno atraktivna za političare kao hapšenja".

Djordžević je ocenio da neka saradnja između policije i lokalnih samopurava u Srbiji postoji ali da nije dovoljno kvalitetna, pri čemu se stanje razlikuje od opštine do opštine.

Specijalni savetnik za jačanje mera poverenja i bezbednosti u Misiji OEBS u Srbiji Vladimir Bilandžić istakao je značaj prevencije za lokalnu bezbednost, kao i partnerstva između OEBS, institucija Srbije, nevladinog sektora i nezavisnih institucija na tom planu.

Predstavnik MUP na skupu Aleksandar Vasilijević podsetio je da je srpska vlada u aprilu 2013. usvojila Strategiju policije u zajednici ali da još nije donet akcioni plan koji je sada u završnoj fazi izrade.

Načelnik Odeljenja za organizaciju, prevenciju i rad policije u zajednici rekao je da očekuje da akcioni plan bude gotov za mesec dana i predstavljen vladi.

Vasilijević je, kao i ostali učesnici skupa, mišljenja da policiju u zajednici ne treba normativno uređivati jer u zakonu ima mesta za formiranje lokalnih saveta za bezbednost.

"Ako lokalne samouprave budu obavezne da formiraju savete, to će izgledati kao da se malo zadire u njihovu autonomiju", rekao je Vasilijević i dodao da "treba ići na izgradnju svesti da su ovakvi vidovi saradnje neophodni".

On je ukazao i na značaj edukacije o lokalnoj bezbednosti u lokalnim samoupravama, kao i na održivost saveta, dodajući da je tu i pitanje da li su za savete potrebna dodatna sredstava.

Na skupu su o svojim iskustvima sa savetima za lokalnu bezbednost govorili predstavnici Novog Pazara i Paraćina.

Predsednik Saveta za lokalnu bezbednost Novog Pazara Hajrudin Hajrović istakao je značaj uspostavljanja odnosa poverenja, kao i potrebu da se u rad Saveta, uz članove koji su imenovani po političkoj pripadnosti, uključe i osobe stručne za bezbednost.

Istraživanje BCBP pokazalo je da se građani Novog Pazara uglavnom osećaju bezbedno - 44%, ali je u odnosu na istraživanje iz 2010. osetno porastao broj onih koji se osećaju uglavnom nesigurno - sa 18% na 37%.

Građani Novog Pazara najviše se osećaju nebezbedno zbog kriminala (43% ispitanika), loše infrastrukture (24%) i narkomanije (16%).

Dalibor Mitić, predsednik Saveta za lokalnu bezbednost Paraćina, koji je osnovan pre dve nedelje, ukazao je na ulogu Saveta u koordinaciji saradnje između institucija u cilju veće bezbednosti.

"Osnovani smo Savet jer je bezbednost važno pitanje gde svi mogu da daju doprinos. Lokalna samouprava treba da bude uključena u pitanja bezbednosti", istakao je Mitić.

Savet Praćina namerava da koordinira saradnju između institucija koje su u tom telu i drugih ali i da otvori neka nova pitanja važna za bezbednost, poput pune resocijalizacije lica koja su izdržala zatvorske kazne i alternativnih sankcija.

Mitić je dodao da Paraćin nema poverenika za praćenje primene alternativnih sankcija ali da će Savet raditi na tom pitanju, pored ostalog kontaktirajući preduzeća u kojima bi mogao da se obavlja društveno koristan rad.

Predsednik paraćinskog saveta za lokalnu bezbednost takođe smatra da ne treba zakonom obavezivati opštine da osnivaju savete i kaže da u tim telima "ne treba angažovati mnogo ljudi iz politike jer se onda ne rešavaju konkretna pitanja".

Govoreći o rodnoj perspektivi lokalne bezbednosti i različitim bezbednosnim potrebama muškaraca i žena, istraživačica BCBP Gorana Radovanović istakla je da kod kreiranja politika na polju bezbednosti treba imati u vidu i rodnu dimenziju koju ni policija "na terenu" često ne prepoznaje.

Radovanović je ukazala na različite izvore nebezbednosti za žene i muškarce u lokalnim zajednicama i navela da je istraživanje pokazalo da je za bezbednost žena najveći problem nasilje u porodici dok trgovina ljudima i prostitucija uglavnom nije izražen problem u opštinama.

Ona je navela da je anketa pokazala da su muškarci uglavnom žrtve fizičkog a žene seksualnog nasilja i dodala da su opštine koje su učestvovala u istraživanju kao veliki problem istakle bezbednost mladih.

Mladi su, kako pokazuju statistike, izvršioци oko 40% svih krivičnih dela. Takođe mladi čine 30% žrtava krivičnih dela.

Okrugli sto je organizovan u sklopu projekta "Procena uloge lokalnih saveta za bezbednost u prevenciji kriminala u Srbiji" koji podržava Misija OEBS u Srbiji.